

ONEMOCNĚNÍ KARDIOVASKULÁRNÍHO SYSTEMU

JE TŘEBA SI UVĚDOMIT:

KV onemocnění jsou:

- **hlavní** příčina smrti celosvětově
- **polovina** všech úmrtí v ČR

HLAVNÍ PŘÍČINOU JE ATEROSKLERÓZA

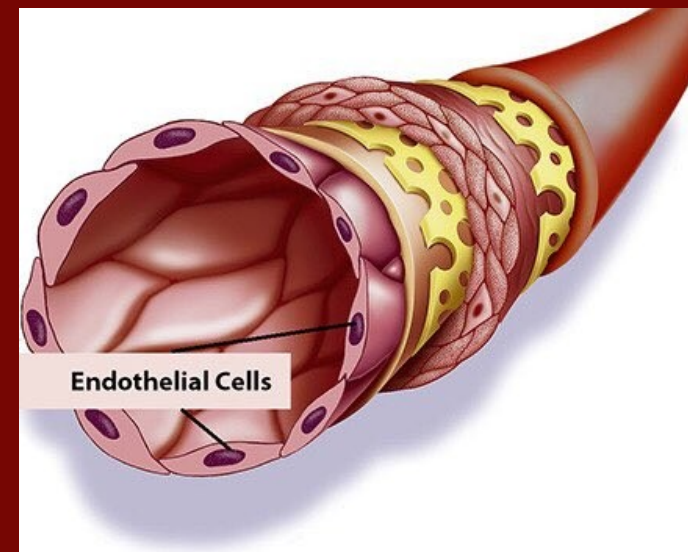
ATS není onemocnění dnešní doby

ATEROSKLERÓZA JE CHRONICKÝ ZÁNĚT

postihuje vnitřní vrstvu cévy - endotelu

HTN, DM, dyslipidémie, infekce

→ propustnost pro tuky LDL → ukládání pod endotel →
lipidy spouští imunitní mechanismy → **vznik plátu**

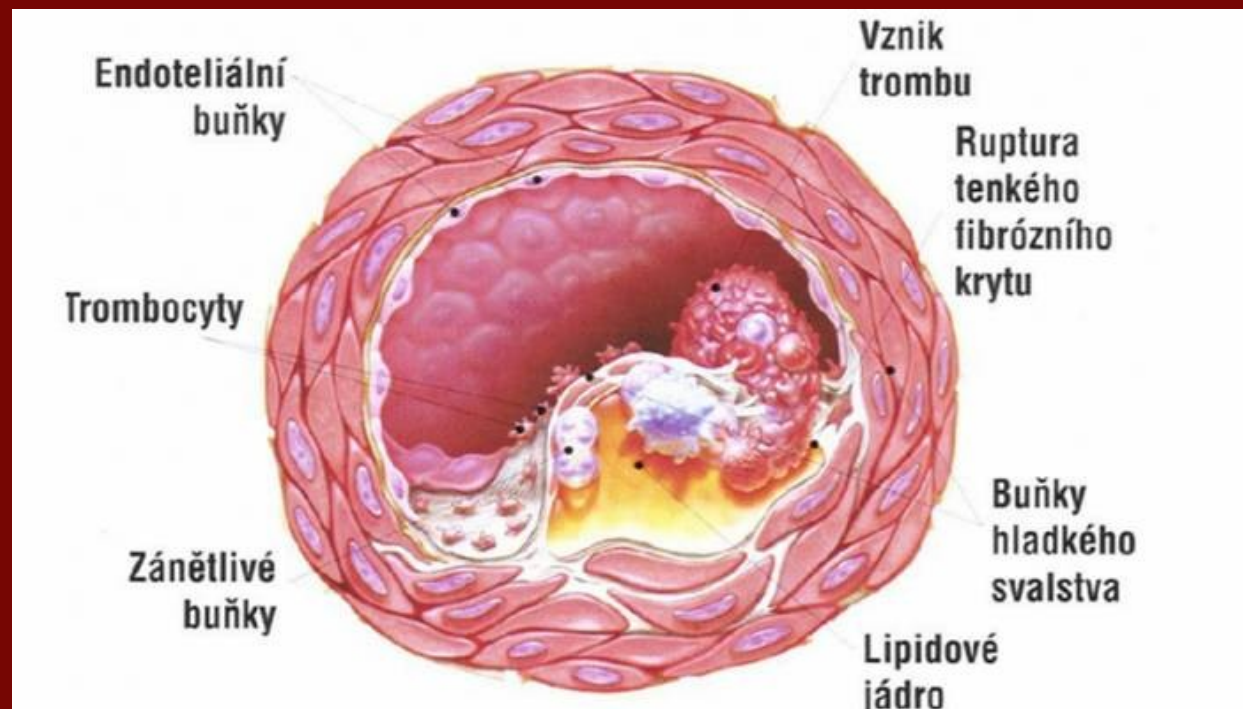
ATEROSKLERÓZA JE CHRONICKÝ ZÁNĚT

aterosklerotický plát

stabilní x **nestabilní** →

omezení průtoku orgánem +

hrozba komplikací (ischemie,
utržení trombu a embolizace)

NĚKTERÉ VĚCI NEOVLIVNÍME...

- věk
- pohlaví
- rodinná anamnéza
- genetické faktory
- KVO v anamnéze
- metabolický syndrom

ALE VĚTŠINU ANO...

- kouření
- DM2T
- dyslipidémie
- TK
- nadváha
- vzdělání

DŮSLEDKY ATEROSKLERÓZY MOHOU BÝT FATÁLNÍ

omezení průtoku krve orgánem

projeví se nejprve při zátěži – angína (angina pectoris, abdominalis, klaudikace DKK, TIA), vratné změny

poté i v klidu - klidová ischemie – při poklesu perfúze pod 25%
- infarkt (myokard, iCMP, střevo, ledvina, DKK), nevratné změny

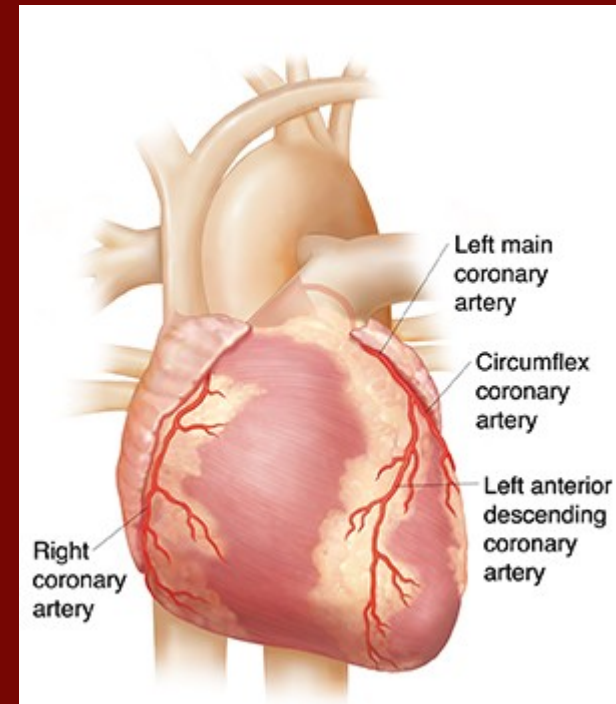

ICHS JE DŮSLEDKEM ATS KORONÁRNÍCH TEPEN

choroby spojené s onemocněním koronárních tepen

etiologie   ATS 99%

akutní nebo chronická

AKUTNÍ ICHS

- **akutní infarkt myokardu** – dochází k nekróze svalů
- **nestabilní angina pectoris** – nedochází k nekróze svalů
- **náhlá srdeční smrt**

příčina - ruptura nestabilního ATS plátu

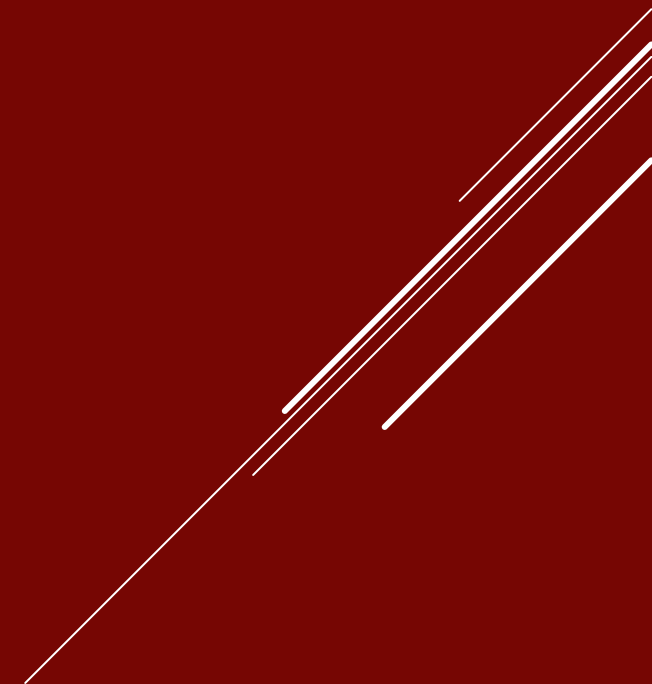
AKUTNÍ INFARKT MYOKARDU

bolest na hrudi svíravá, tlaková, pálivá

dušnost

vegetativní doprovod (nauzea, zvracení)

atypicky - bolesti v epigastriu, mezi lopatkami, zcela bez bolesti!

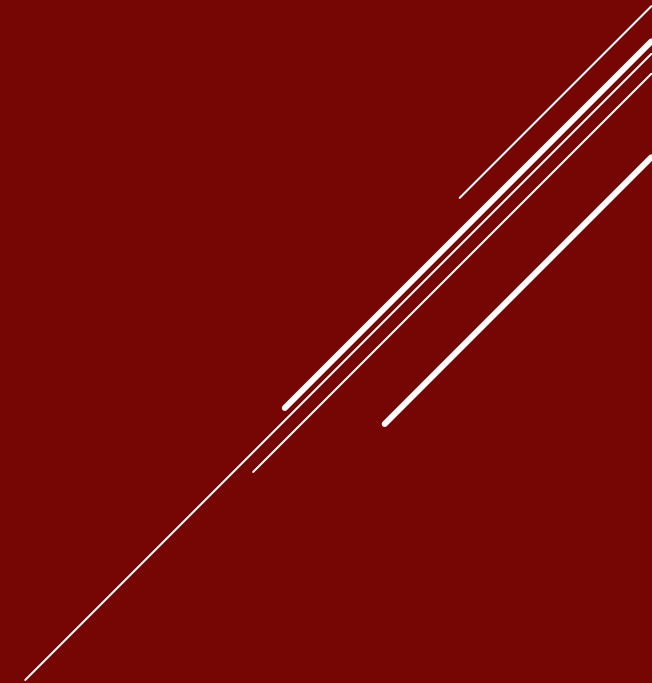

AKUTNÍ INFARKT MYOKARDU

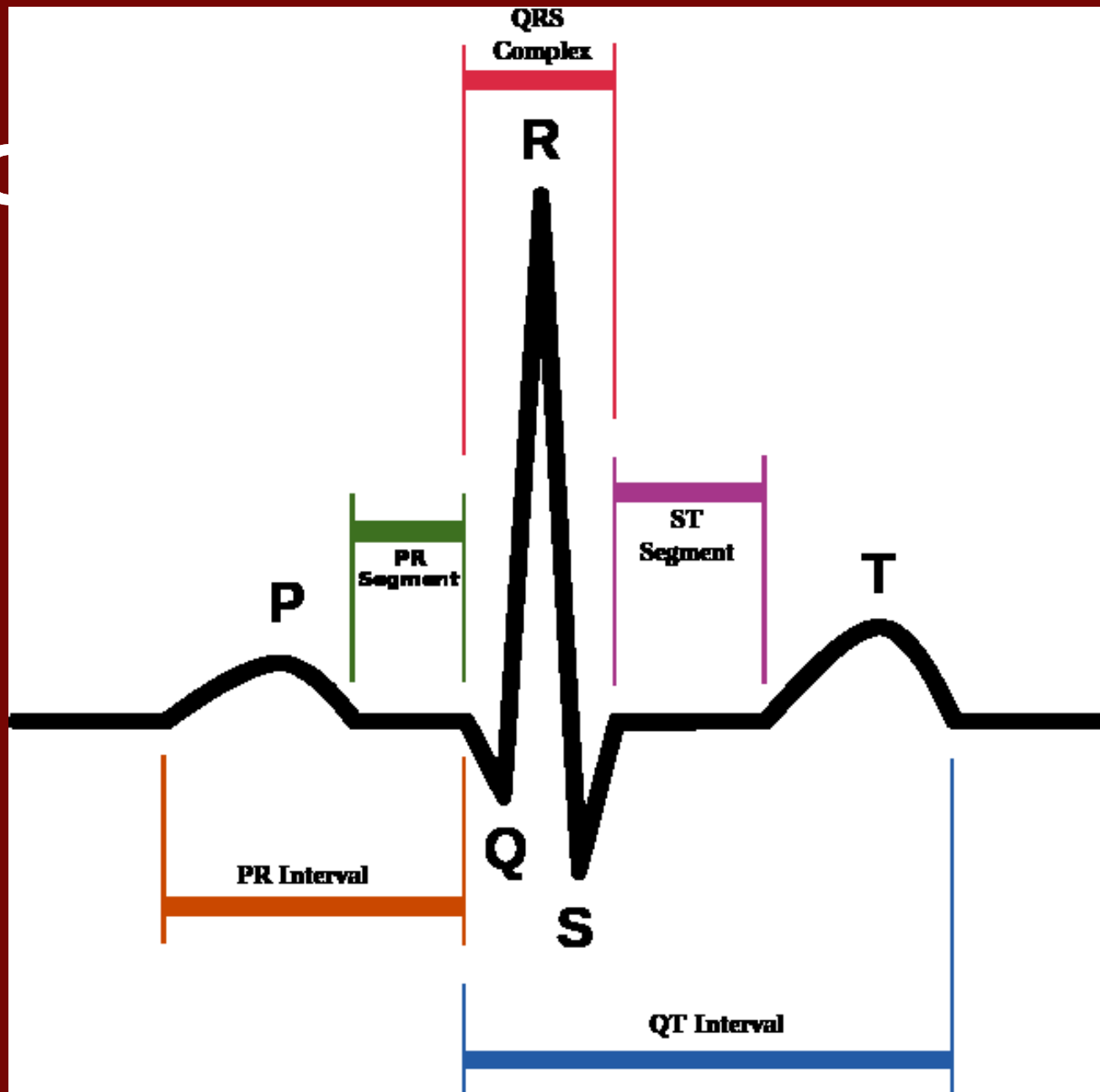
diagnóza

klinika + EKG + biochemie

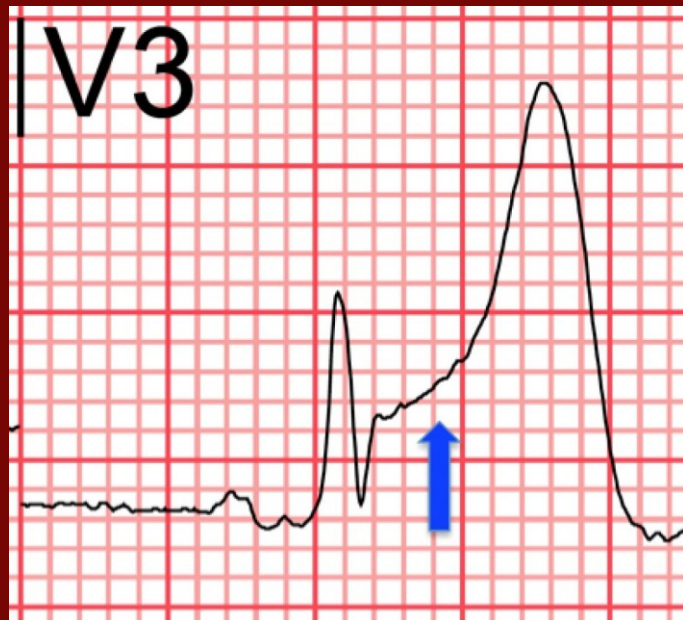
důležitá je rychlost diagnózy!

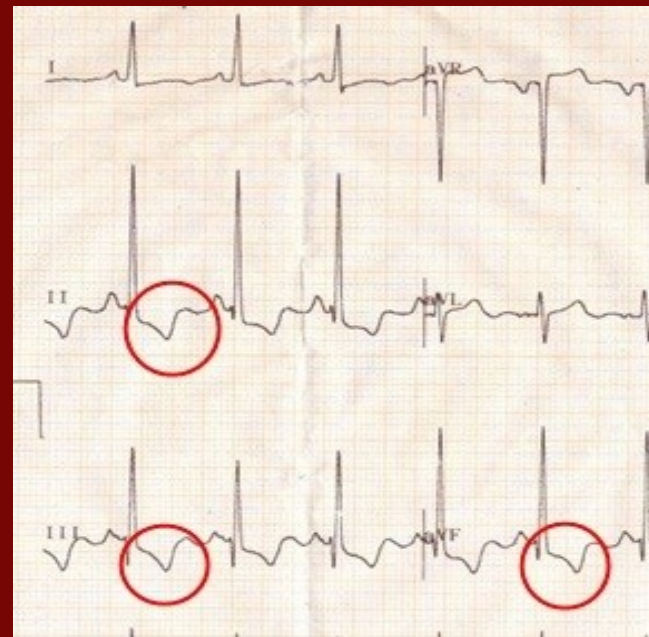
AKUTNÍ IM (EKG)

AKUTNÍ IM - EKG

elevace ST úseku
STEMI
dříve transmurální

deprese ST úseku
NSTEMI
dříve subepikardiální

AKUTNÍ IM

biochemie

myoglobin – nejdříve, po ½ hodině, nespecifický

kreatinkináza – 2-4 hodiny

troponin I, T – nejspecifičtější , po 3-5 hodinách

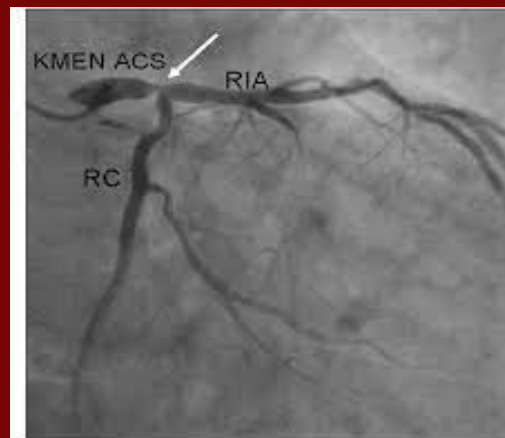
AKUTNÍ IM

zobrazovací metody

RTG hrudníku – městnání v malém oběhu

UZ (ECHO) – porucha hybnosti myokardu

selektivní koronarografie – součást intervenční léčby

KOMPLIKACE IM

mechanické

jizva – zhoršení kontraktility srdeční

aneurysma (výduť)

těžká chlopenní vada

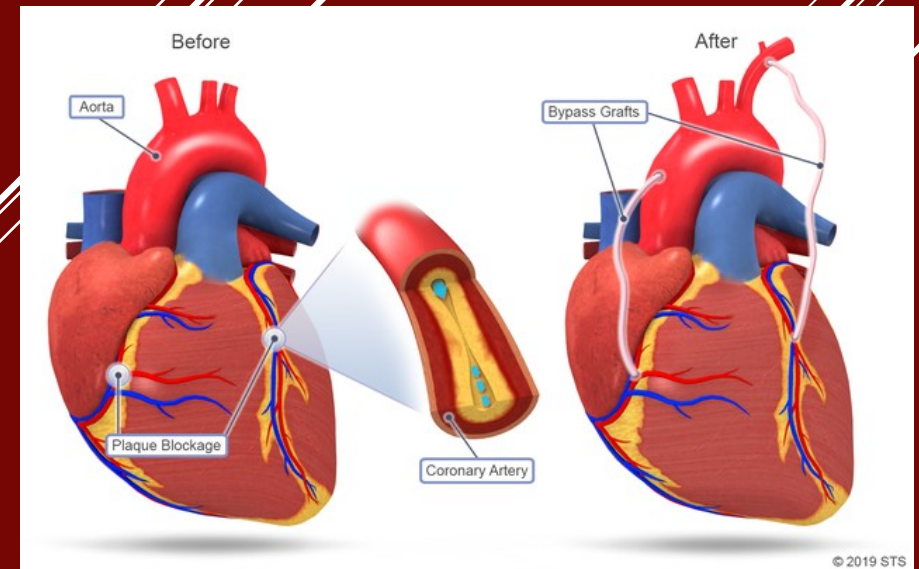
ruptura stěny a srdeční tamponáda

arytmie – lehké typy až komorová fibrilace

LÉČBA IM

léčba v nemocnici

- systémová trombolýza – zastaralá, jen výjimečně
- PCI -perkutánní koronární intervence (transluminální angioplastika)
- CABG – bypass – při rozsáhlejší postižení

بل نعمل من خلال فتحات صغيرة في الأربطة أو المعصم

LÉČBA IM

hospitalizace 3 -10 dní

terciární prevence – pokles rizika dalšího IM

životní styl, aerobní aktivita, dieta

medikace – antiagregační léčba, statiny, betablokátory, ACEI

CHRONICKÁ ICHS

stav po AIM - vyšší pravděpodobnost další ataky

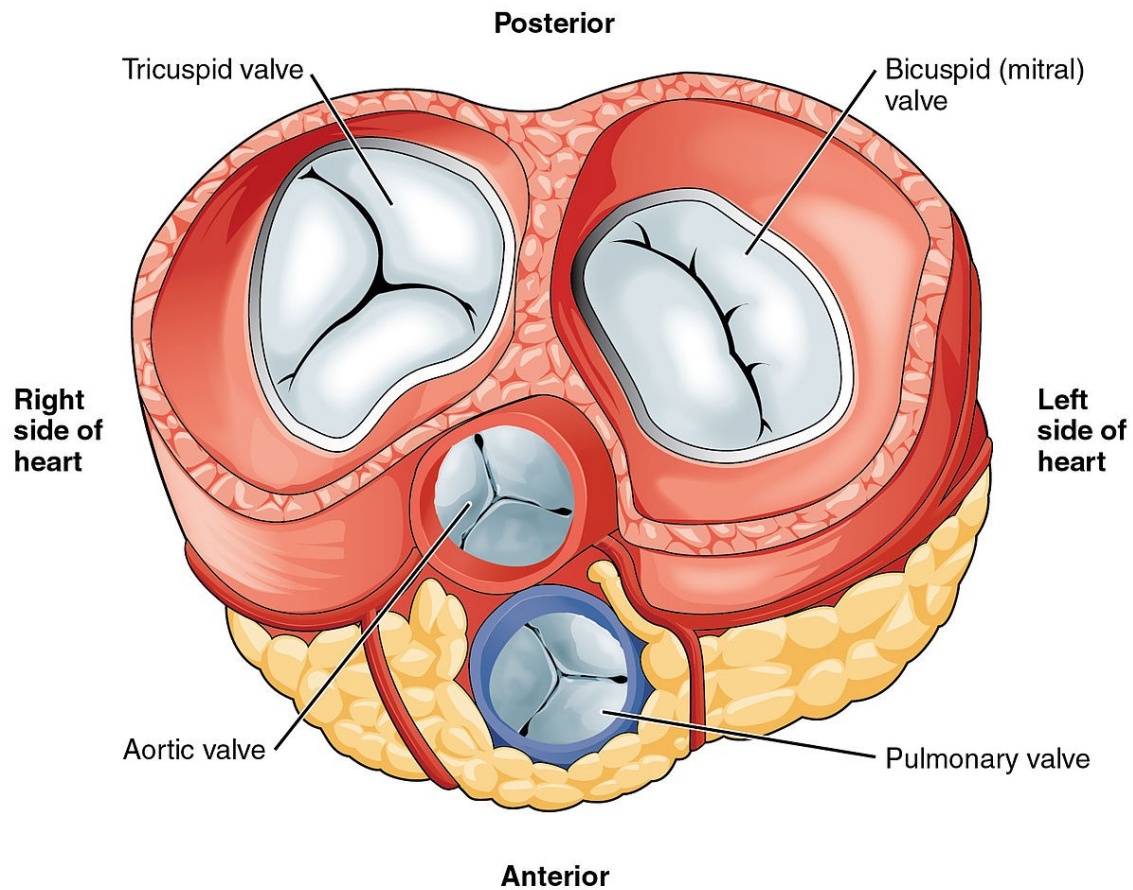
stabilní AP - krátkodobá reverzní ischemie

dg zátěžový test

léčba – antiagregancia, BB, ACEI, nitráty – sublingválně, invazivní léčba

Prinzmetalova AP – na podkladě spasmů cév

CHLOPENNÍ VADY

stenóza

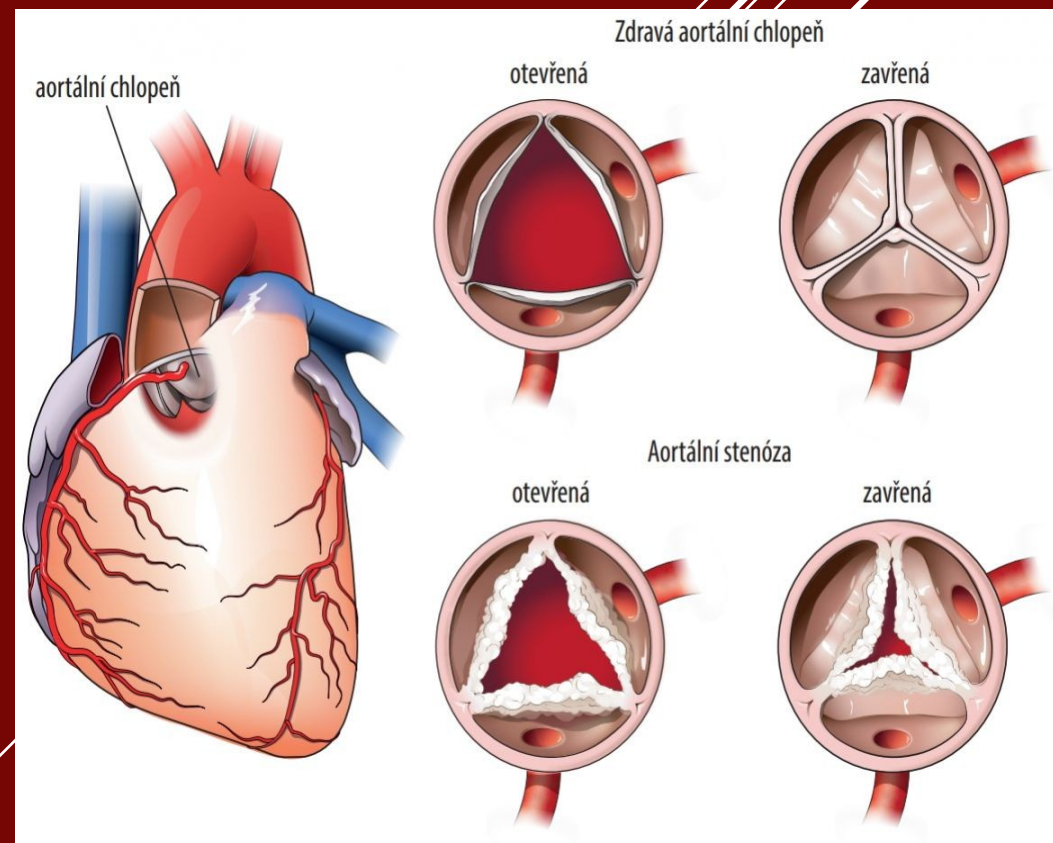
insuficience

- častější na levém srdci
- dříve následek revmatické horečky
- nyní degenerativní změny

NEJČASTĚJŠÍ VADOU JE AORTÁLNÍ STENÓZA

nejčastější operovaná a zároveň
nejčastěji smrtící chlopenní vada

příčina degenerativní změny (ATS)
dvoucípá chlopeň
revmatická endokarditida

PORUCHA CHLOPNĚ MÁ VŽDY NÁSLEDKY

stenóza aortální chlopně

překážka vypuzování krve do aorty → přetěžování LK, hypertrofie LK

manifestace - angina pectoris, synkopy, srdeční selhání, náhlá smrt

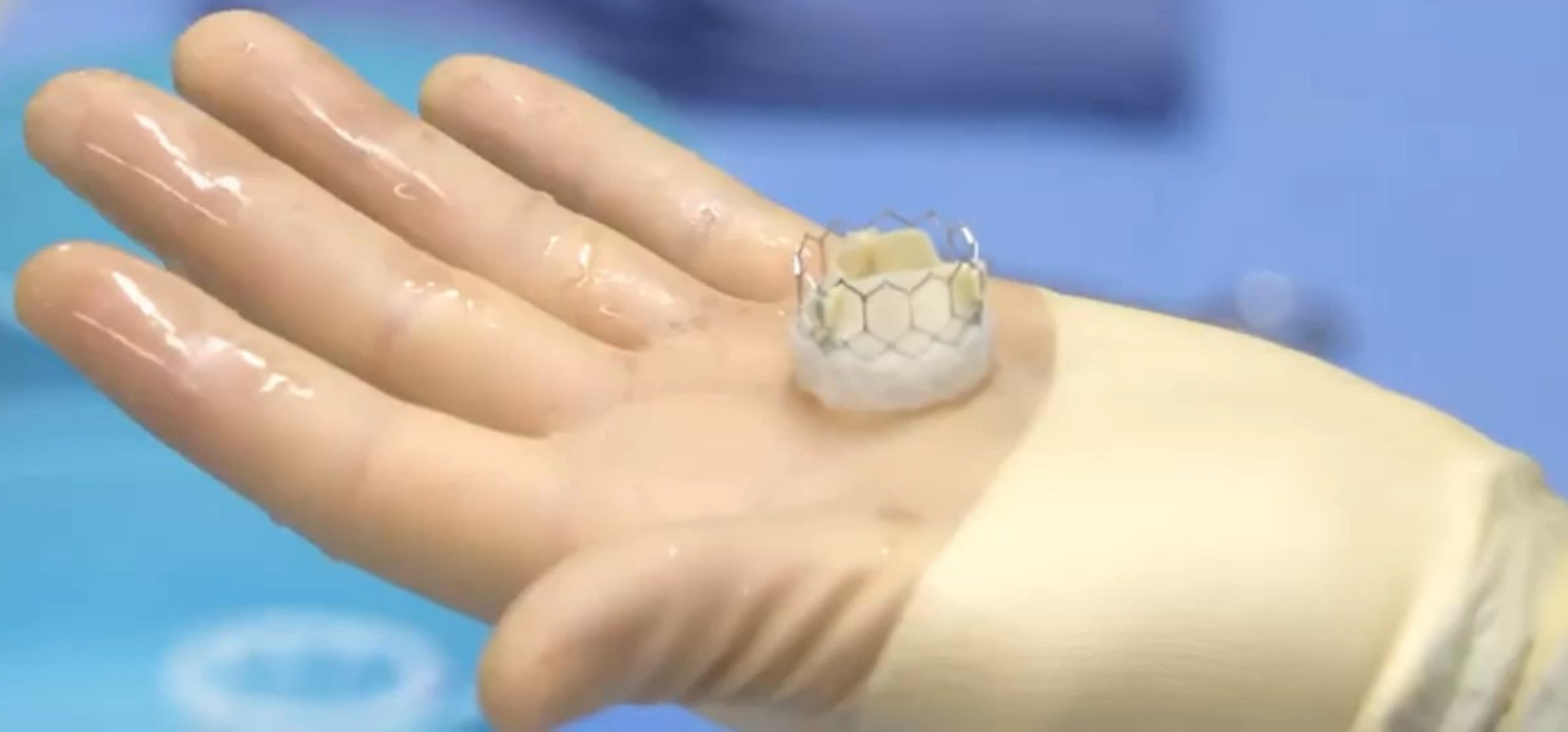

CHLOPENNÍ VADY

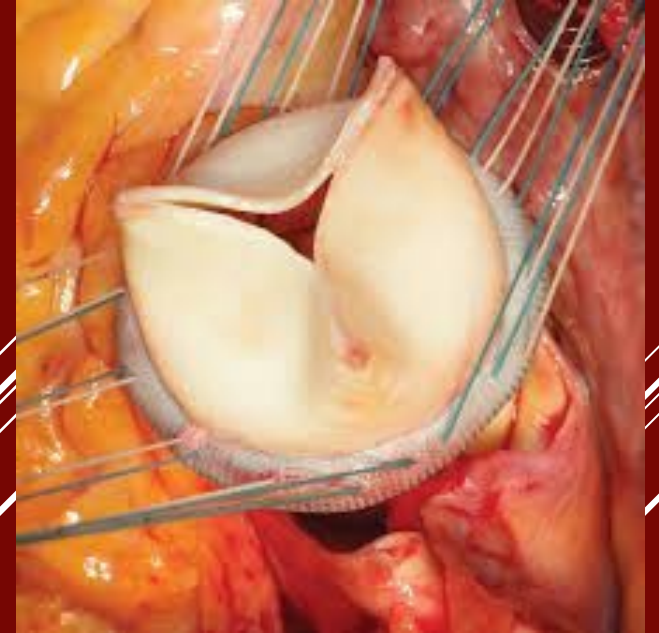
stenóza aortální chlopně

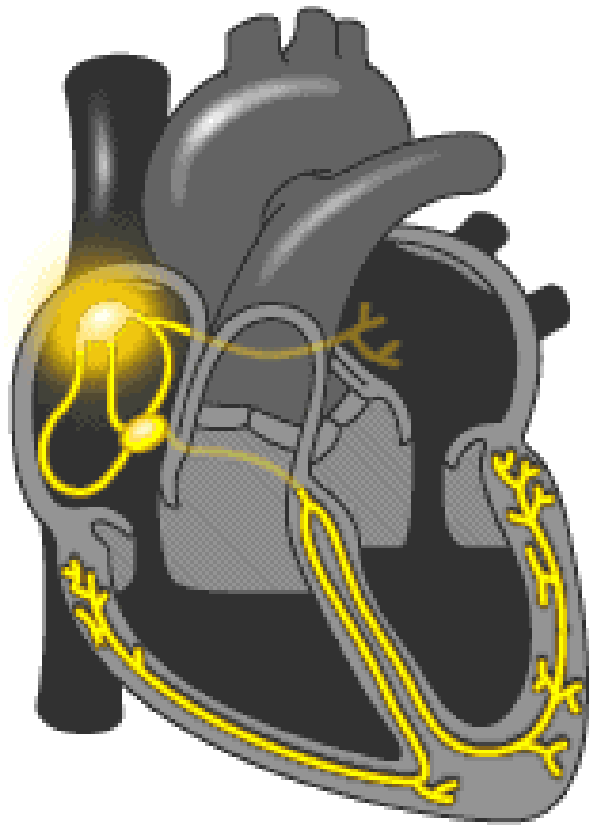
DG hlučný systolický šelest nad Ao chlopní
ECHO (transtorakální, transesofageální)

léčba chirurgická náhrada chlopně - klasická
bioprotézy, mechanické protézy
TAVI - transkutánní náhrada

CHLOPENNÍ VADY

PORUCHY SRDEČNÍHO RYTMU

převodní systém srdeční

Sinoatriální uzel – sinusový rytmus 60/s

Atrioventrikulární uzel – nodální 40/s

Hisův svazek

Tawarova raménka

Purkyňova vlákna

bb myokardu

PORUCHY SRDEČNÍHO RYTMU

porucha **tvorby** či **porucha** vedení vzruchu

příčiny

ICHS

iontové poruchy ($\downarrow K$, $\uparrow K$, $\downarrow Mg$, $\uparrow V+Ca$)

poruchy acidobazické rovnováhy

poruchy myokardu (KMP, myokarditidy, vrozené vady)

PORUCHY SRDEČNÍHO RYTMU

bradykardie – pod 60/min

tachykardie – nad 100/min

projevy palpitace
syndrom nízkého srdečního výdeje
ischemická CMP
náhlá smrt

DIAGNÓZA PORUCH SRDEČNÍHO RYTMU

- EKG
- 24 hodinové monitorování EKG – Holter
- zátěžové EKG
- implantabilní loop rekordér
- elektrofyzilogické vyšetření

BRADYARYTMIE

bradyarytmie

sinusová bradykardie – fyziologická, či poléková (BB)

sick sinus syndrom

AV blokády - 3 stupně dle závažnosti, porucha přenosu vzruchu ze síní na komory

LÉČBA BRADYARYTMÍ

farmakologie - 4 třídy antiarytmik

kardiostimulace – symptomatické bradykardie, těžká systolická dysfunkce levé komory

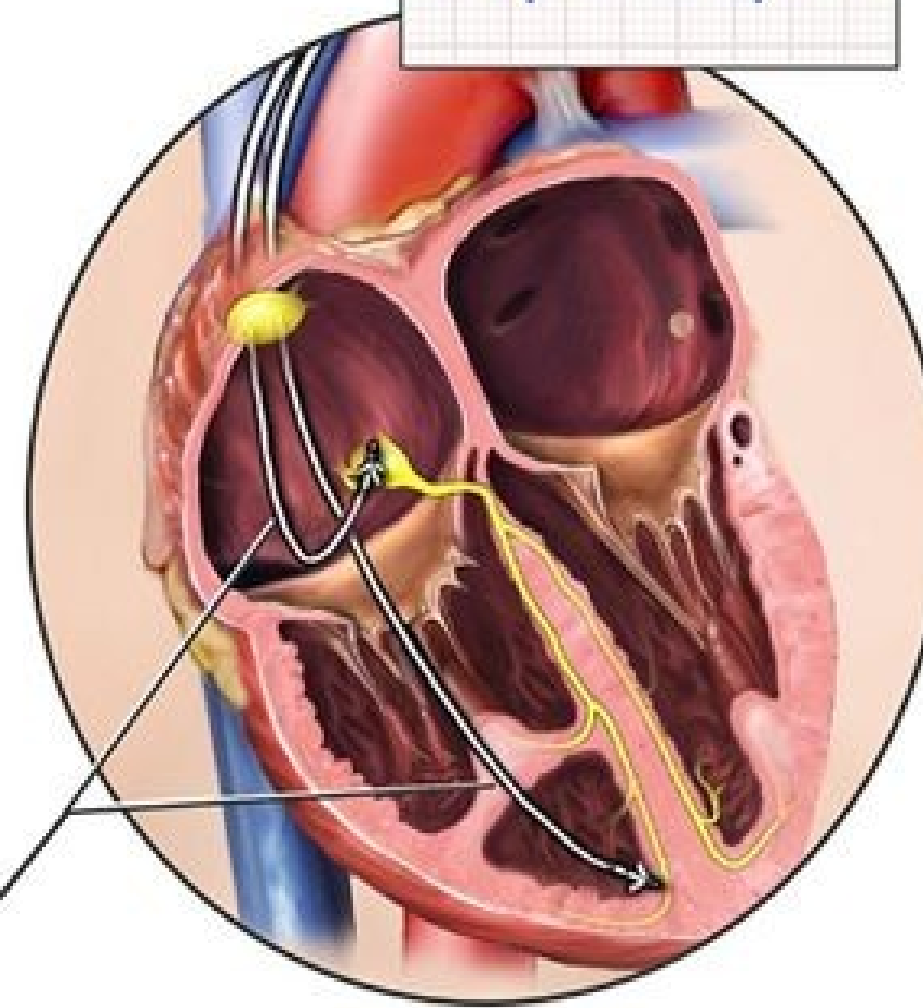
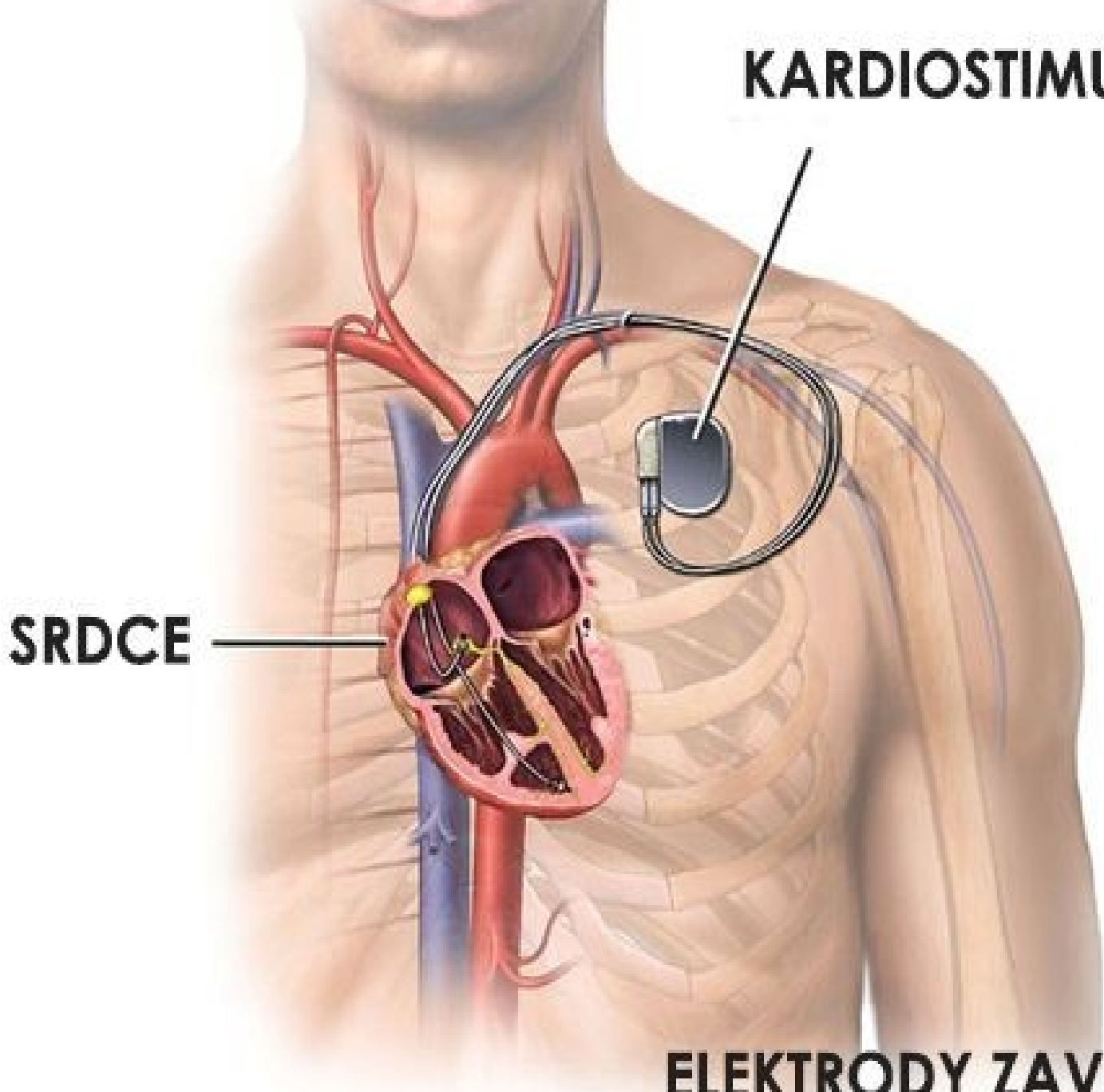
dočasná – externí, transvenózní

trvalá – podkožní kapsa pod klíční kostí

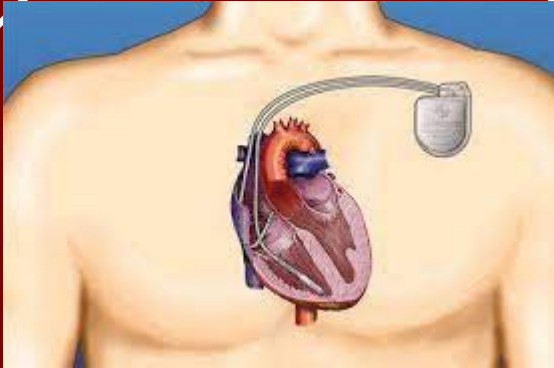
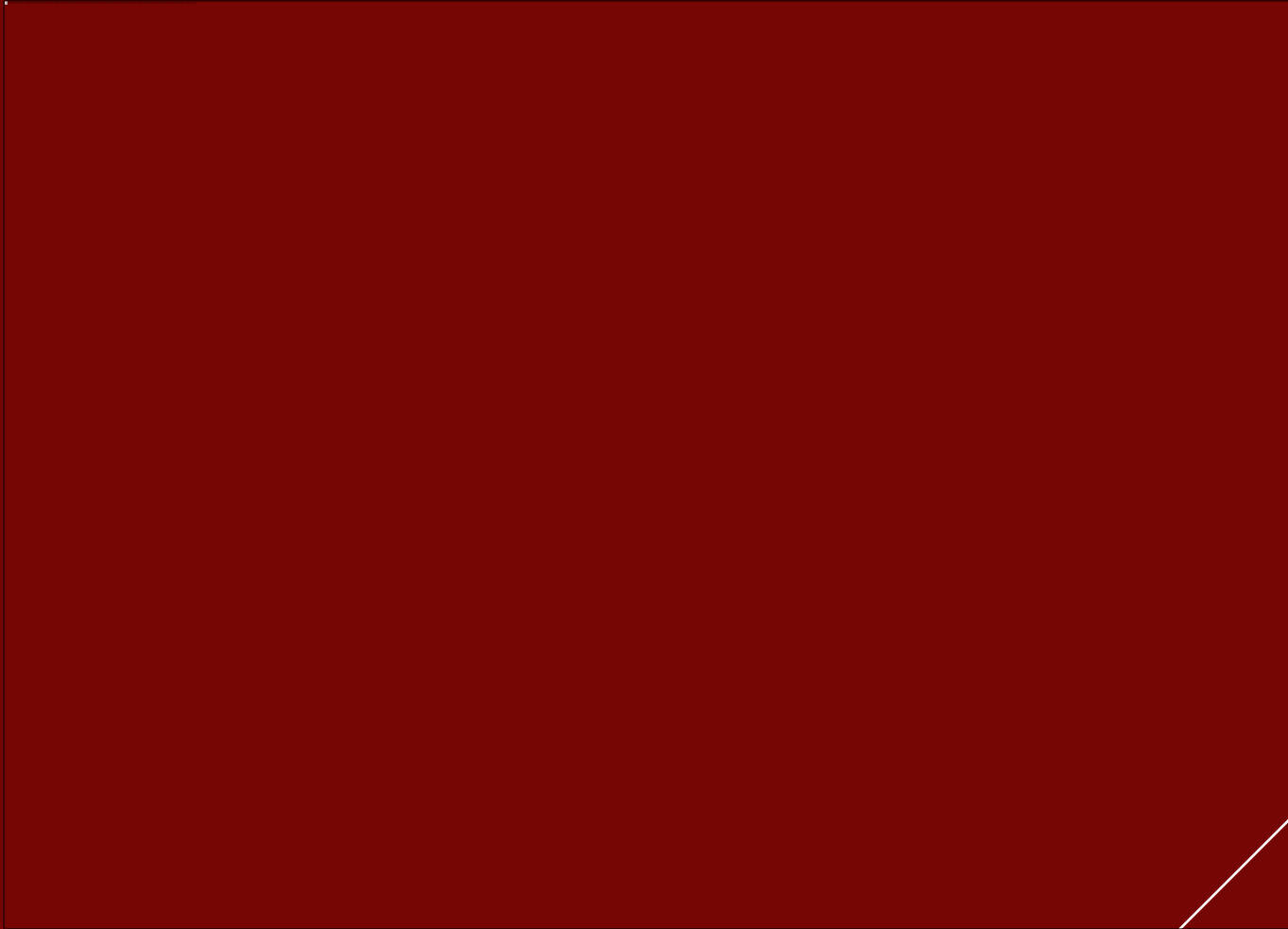
KARDIOSTIMULÁTOR

SRDCE

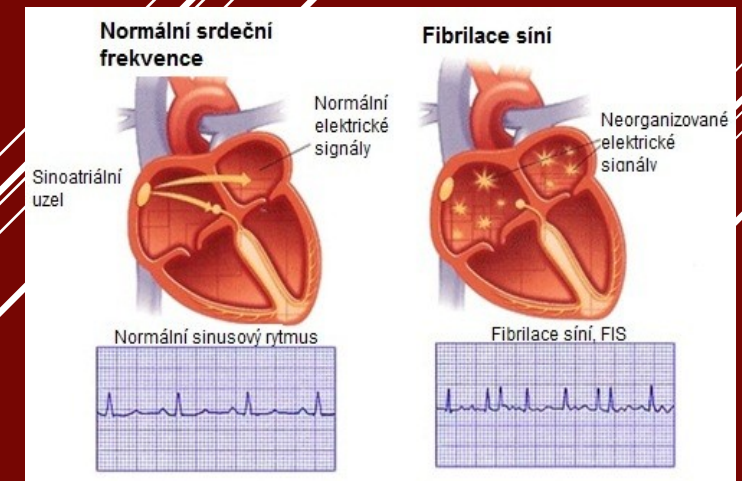

ELEKTRODY ZAVEDENÉ DO SRDCE

NEJČASTĚJŠÍ TACHYARYTMIÍ JE FIBRILACE SÍNÍ

- 1% populace, 8% nad 80 let
- frekvence až 180/min
- chaoticky vznikající vzruchy v srdečních síních, nepravidelný přenos na komory
- nedochází k aktivnímu vypuzení krve do komory

FIBRILACE SÍNÍ

KO

palpitace

stenokardie

dušnost

může být asymptomatická

komplikace

nástěnné tromby v ouškách → embolizace CNS

srdeční selhání

kognitivní postižení a demence

FIBRILACE SÍŇÍ - LÉČBA

- farmakologie – léky s negativně chronotropním účinkem
- farmakologická kardioverze - propafenon, amiodaron
- elektrická kardioverze – výboj 70-170J – pouze při antikoagulaci
- katetrová ablace – RF ablace AV uzlu a implantace KS
- prevence tromboembolických komplikací – antikoagulancia, obliterace síňových oušek

KOMOROVÁ TACHYKARDIE

méně častá, nebezpečná - možný přechod k **fibrilaci komor** – smrtelná do několika minut (ztráta vědomí do 10 s)

příčiny – AIM, těžké SS

léčba setrvalé komorové tachykardie – součást resuscitace – ztráta vědomí

LÉČBA TACHYARYTMIÍ

kardioverze a defibrilace

depolarizace celého myokardu najednou výbojem stejnosměrného proudu

kardioverze – fibrilace a flutter síní (nutná antikoagulační léčba)

defibrilace – fibrilace komor v rámci resuscitace

LÉČBA TACHYARYTMIÍ

implantabilní kardivoerter/defibrilátor – kardiostimulátor + schopnost defibrilačního výboje, přísná indikace

sekundárně preventivní indikace – dokumentovaná fibrilace komor

primárně preventivní indikace - prevence fibrilace komor u těžkého SS

INFEKČNÍ ENDOKARDITIDA

mikrobiální zánět endokardu

degenerativně změněné chlopně, chlopenní náhrady, na elektrodách KS)

tvorba **vegetací** (destičky, fibrin, bakterie, leukocyty) a jejich embolizace (CNS, splachnické tepny), perforace chlopně, absces

původci – strept.viridans, bovis, enterokoky, staf.aureus

INFEKČNÍ ENDOKARDITIDA - DĚLENÍ

- IE na nativních chlopních (levostranných)
- IE u i.v. narkomanů či CŽK (pravostranných)
- IE u chlopenních náhrad a implantovaných elektrod

INFEKČNÍ ENDOKARDITIDA - DG

hlavní kritéria

pozitivní hemokultury - 2 vzorky
ECHO vizualizace vegetací

vedlejší kritéria

predispozice

febrilie

cévní příznaky (třískovité hemoragie, arteriální embolizace)

imunokomplexové příznaky (glomerulonefritida, Oslerovy uzly)

pozitivní 1 hemokultura

INFEKČNÍ ENDOKARDITIDA

INFEKČNÍ ENDOKARDITIDA

léčba

ATB i.v. 6 týdnů

prevence u pacientů s rizikem IE (protéza, stp.IE, VVV)

péče o sliznice DÚ, zejména při paradentóze

preventivní podání ATB při invazivních výkonech v DÚ a urogenitální oblasti

1-2 dávky amoxicilinu

KARDIOMYOPATIE

heterogenní skupina onemocnění, ovlivňující mechanickou či elektrickou funkci myokardu

vyskytuje se v každém věku

primární omezené na srdce

sekundární generalizované onemocnění postihující i srdce
(amyloidóza, sarkoidóza, Fabryho choroba, hemochromatóza)

KARDIOMYOPATIE

3 základní typy

dilatační dilatace všech oddílů, zejména LK
postinfekční, alkoholismus, DM, těhotenství, idiopatická
levostranné SS

hypertrofická - výrazná hypertrofie myokardu, zejména LK, levostranné SS

restriktivní – snížení elasticity stěny LK v diastolické fázi – oboustranné SS

MYOKARDITIDY

zánětlivé postižení myokardu

- nejčastěji virové, vzácněji bakteriální (borrelie, diftérie)
- většinou mírný průběh, může vést k dilatační KMP a šš

DG per exclusionem

PERIKARDITIDY

zánětlivé postižení osrdečníku (vakovitý obal srdce, 2 listy, uvnitř je 15 ml tekutiny)

infekční (viry), **neinfekční** (autoimunitní, metabolické, nádorové, trauma)

suchá fáze, vlhká fáze – tvorba výpotku – omezení plnění komor, až srdeční tamponáda – perikardiocentéza

konstriktivní perikarditida – srůst obou listů - porucha plnění komor, SS

PLICNÍ HYPERTENZE

„prostý název pro složitý problém“

syndrom, zvýšený střední tlak v plicnici

vede ke zvýšení námahy pro PK, LK dostává méně krve → únava, dušnost

PLICNÍ HYPERTENZE

primární plicní hypertenze – neznámá příčina, hlavně u mladých žen, do 3 let umírají na selhání PK

sekundární plicní hypertenze

prekapilární plicní hypertenze – choroby plic (CHOPN, intersticiální fibrózy, chronická plicní embolie, sarkoidóza, pneumokoniózy, vaskulitidy)

postkapilární plicní hypertenze – choroby levého srdce (levostranné srdeční selhání, mitrální stenóza, kardiomyopatie, konstruktivní perikarditida)

PLICNÍ HYPERTENZE

léčba základního onemocnění

primární je nevyléčitelná

farmakologická léčba – drahá, ne moc účinná

balonková atriální septostomie - ↑ SV za cenu ↓ saturace

transplantace plic

SRDEČNÍ SELHÁNÍ

srdce není schopno zajistit dostatečné prokrvení tkání v klidu či při námaze

výskyt ↑ se zvyšujícím se věkem dožití

příčiny 70% ICHS, 20-30% HTN a KMP, zbytek chlopenní vady

nákladná léčba 1-2% nákladů ve zdravotnictví

akutní × chronické, pravostranné × levostranné × oboustranné

SRDEČNÍ SELHÁNÍ - PŘÍČINY

poruchy kontraktility - AIM + jeho komplikace – arytmie, ruptura papilárního svalu, ruptura stěny, KMP, myokarditidy, jiné arytmie

objemové přetížení - chlopenní vady

tlakové přetížení - chlopenní vady, hypertenze

porucha plnění komory – perikarditida

vysoké nároky organismu – anémie, tyreotoxikóza, těhotenství

látkové a lékové vlivy – alkohol, antiarytmika

SRDEČNÍ SELHÁNÍ - KOMPENZACE

- aktivace sympatiku – vasokonstrikce, tachykardie, ↑ TK
- aktivace – renin-angiotenzin-aldosteronové osy – retence tekutiny a Na
- hypertrofie myokardu
- redistribuce SV do životně důležitých orgánů

jen krátkodobý přínos! Poté zatěžují organismus - ↑ srdeční práce, ↓ perfúze myokardu, retence tekutin, ztráty K, vznik arytmií

SRDEČNÍ SELHÁNÍ - PŘÍZNAKY

levostranné srdeční selhání

plicní edém dušnost námahová, poté klidová – astma cardiale
tachypnoe, zpěněné sputum
cyanóza, poslechově chrůpky

příznaky ↓MSV únava, svalová slabost, hypotenze, bledost,
porucha vědomí
tachykardie, cvalový rytmus poslechově
oligurie, retence sodíku ↓ pokles renální perfúze
poruchy proteosyntézy – otoky, krvácení,
detoxikace, kachexie

SRDEČNÍ SELHÁNÍ - PŘÍZNAKY

pravostranné srdeční selhání

příznaky z městnání v systémovém řečišti

- zvýšená náplň krčních žil
- hepatojugulární reflux
- hepatomegalie
- otoky DKK
- ascites
- dyspepsie, malabsorbce (městnání v břišních cévách)

SRDEČNÍ SELHÁNÍ - DG

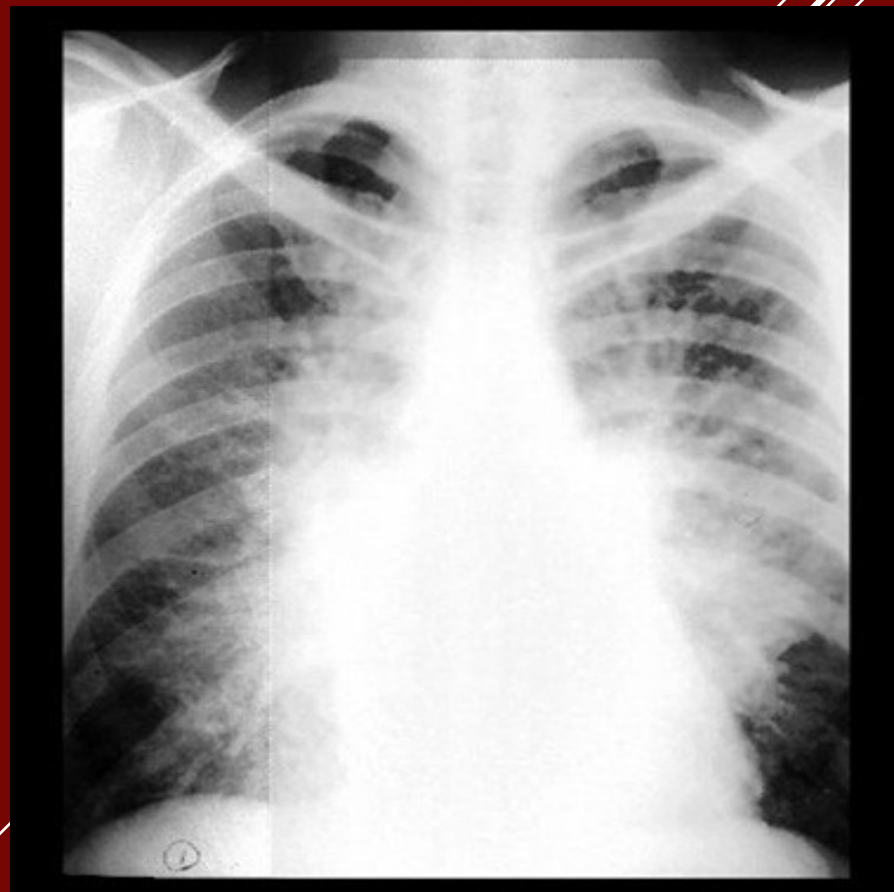
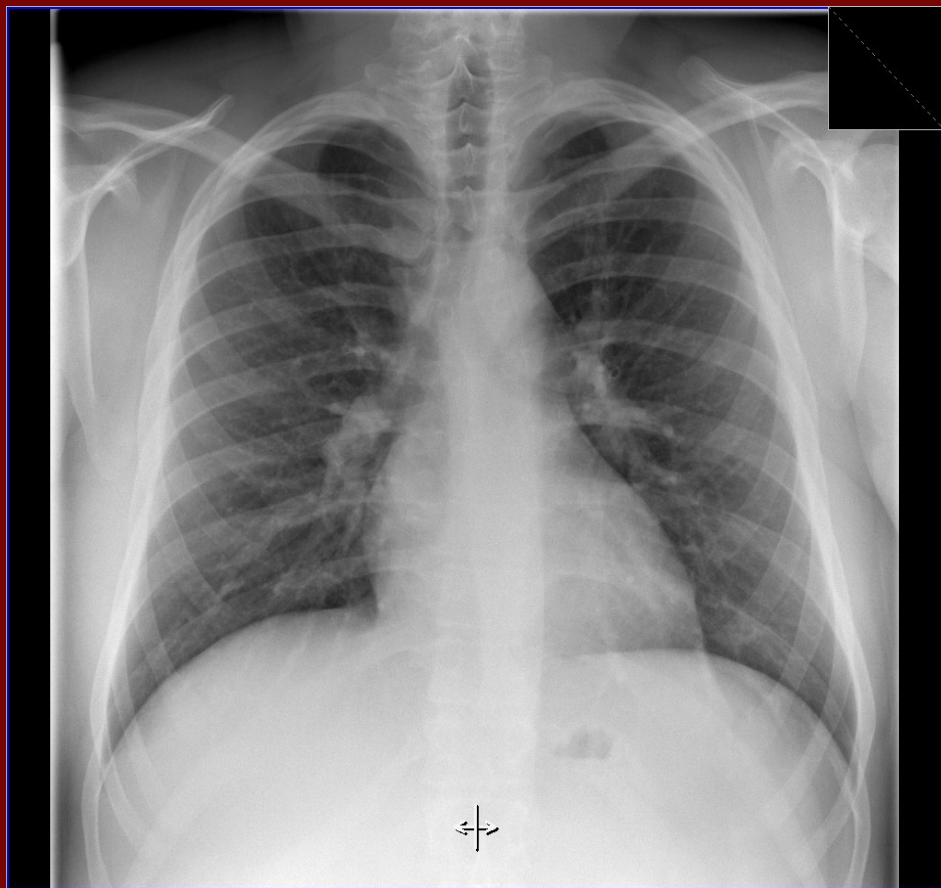
anamnéza, fyzikální vyšetření (cvalový rytmus, chrůpky), EKG, laboratorní vyšetření - natriuretický peptid B (BNP – v ordinacích PL), o vyloučení SS u náhle dušného pacienta

rtg – plicní kongesce (motýlí křídla), KTI

ECHO – posouzení systolické funkce – EF pod 30 je těžké SS, diastolická se zjistí jen invazivně

izotopové ventrikulografie – přesné změření EF

SRDEČNÍ SELHÁNÍ - DG

SRDEČNÍ SELHÁNÍ – DIF.DG.

levostranné	kardiální a bronchopulmonální dušnost	
píče	vykašlávání hlenohnisavého sputa, jiný poslechový nález	
srdce	zpěněné sputum, zhoršení při horizontální poloze	
pravostranné	otoky	symetrické i u renálního onem., jaterního, malabsorbce
		asymetrické – trombóza hlubokých žil, CHVI
hepatomegalie	u kardiální příčiny náplně krčních žil	

SRDEČNÍ SELHÁNÍ – LÉČBA

režimové a dietní opatření

- monitorování hmotnosti
- omezení soli
- ne alkohol, kouření
- snížení hmotnosti
- očkování
- ne dlouhé cesty

CHRONICKÉ SRDEČNÍ SELHÁNÍ – LÉČBA

farmakoterapie

- symptomatické léky
diuretika, digoxin

- léky zlepšující prognózu

ACEI (vazodilatace, vylučování Na a vody, snížení tlaku) nebo sartany

betablokátory

ARNI, Ivabradin

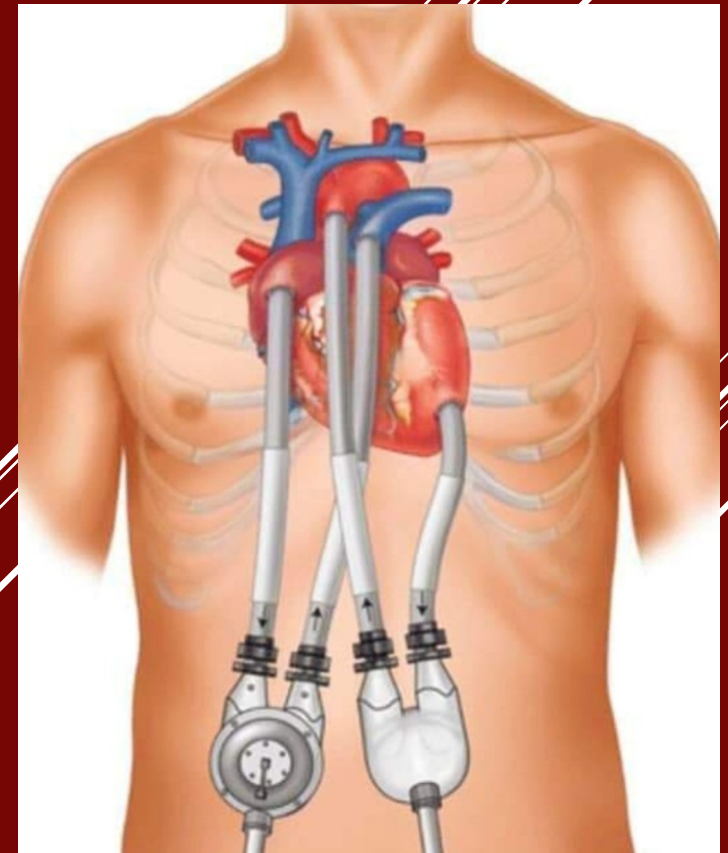
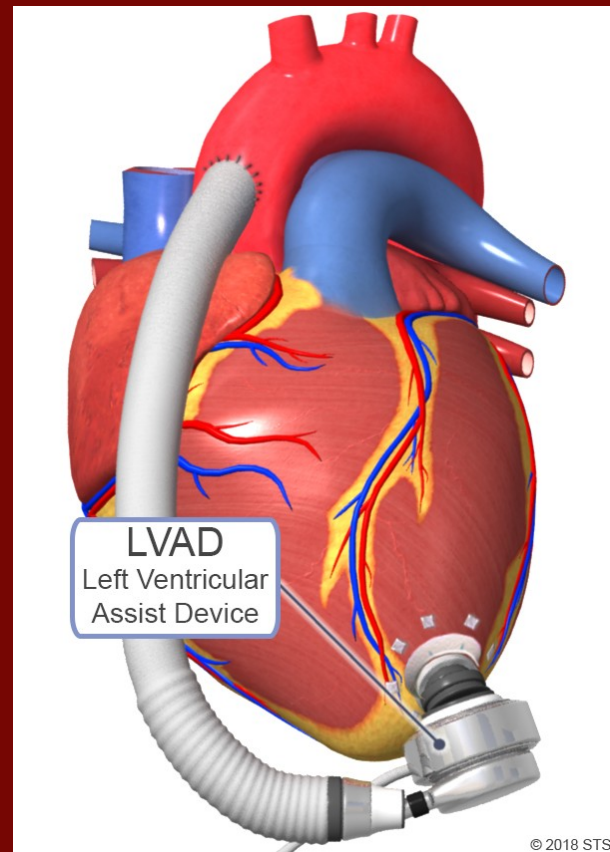
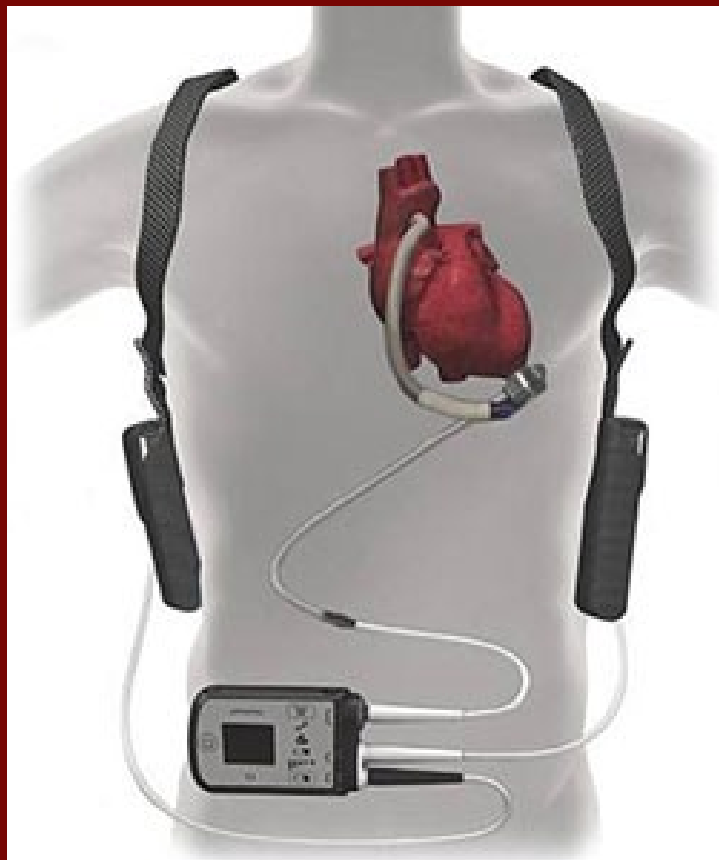
CHRONICKÉ SRDEČNÍ SELHÁNÍ – LÉČBA

invazivní léčba

- revaskularizace myokardu, operace srdečních chlopní, perikardektomie
- srdeční resynchronizační léčba (biventrikulární stimulace)
- ICD či kombinace s předešlým – CRT-D
- mechanické srdeční podpory – LVAD, BiVAD
- transplantace srdce

CHRONICKÉ SRDEČNÍ SELHÁNÍ – LÉČBA

ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE

systolický krevní tlak ≥ 140 mmHg a/nebo diastolický krevní tlak ≥ 90 mmHg

primární

neznámá příčina, 90%

sekundární

renální 5% (glomerulopatie, polycystóza)

renovaskulární 2-3%

endokrinní

v těhotenství

obstrukční syndrom spánkové apnoe

ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE

nejčastější kardiovaskulární onemocnění

patofyziologie porucha regulace mezi MSV a periferním odporem cév
porucha regulace objemu krve, činnost ledvin, příjem soli, aktivita sympatiku, renin-angiotenzin-aldosteron

etiologie genetická predispozice, životní styl

ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE

dochází k přestavbě stěny cév, poškození orgánových soustav

důsledek hypertrofie LK, ateroskleróza, ICHS, SS, CMP, ICHDKK, renální selhání

prevalence až 45% dospělé populace!

HTN zvyšuje riziko KV příhody 3-4x

ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE

cíle diagnostiky HTN

- stanovit diagnózu arteriální hypertenze,
- odlišení primární a sekundární HTN
- určit stupeň arteriální hypertenze (stupeň 1-3)
- pátrat po dalších kardiovaskulárních rizikových faktorech
- pátrat po komplikacích arteriální hypertenze

ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE

měření TK

v **ambulanci** za standardizovaných podmínek, 3x, průměr z 2. a 3.měření, auskultační či oscilometrický sphygmomanometr

doma standardizované podmínky 2x ráno, 2x večer, paže podepřená.

„tlakový holter“ – 24 hodinová monitorace TK

ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE

cíl léčby – TK pod 140/90, příp. 130/80

- úprava životního stylu
- farmakoterapie
- přístrojová léčba (klinické studie)

ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE

- přiměřená tělesná hmotnost
- dostatečná fyzická aktivita
- ne alkohol
- ne kouření
- dostatek ovoce a zeleniny ve stravě
- omezit příjem soli v potravě
- snížení celkového příjmu tuků, zejména nasycených

ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE

5 základních tříd farmak, často nutnost kombinace

ACE inhibitory ramipril, enalapril

sartany (při nesnášenlivosti ACEI) - losartan

betablokátory (při ICHS, SS, tachyarytmie, těhotenství) - metoprolol, propranolol

blokátory kalciových kanálů (amlodipin, nifedipin)

diuretika - thiazidová (ve stáří), kličková (u městnavého SS), kalium šetřící (u rezistentní HTN) – hydrochlorthiazid, furosemid, sironolakton

ISCHEMICKÁ CHOROBA DOLNÍCH KONČETIN

tkáně DKK trpí nedostatkem kyslíku a živin v důsledku špatného prokrvení

prevalence 3-10%, nad 70 let 20%

příčiny ateroskleróza → stenóza či okluze tepny
systémová embolizace u fibrilace síní
DM – bércové řečiště
kuřáci – pánev, stehno

ISCHEMICKÁ CHOROBA DOLNÍCH KONČETIN

KO

- svíravá, křečovitá bolest (klaudikační), odeznívá po námaze
- klaudikační interval - vzdálenost do vzniku bolesti
- bolest klidová při pokročilém onemocnění
- atrofie kůže a kožních adnex, defekty

ISCHEMICKÁ CHOROBA DOLNÍCH KONČETIN

DG

anamnéza

polohové testy – Ratschowův test na DK

měření kotníkových a prstových tlaků

zátěžové vyšetření na chodítku

duplexní USG – nejdůležitější

CT, MR angiografie, digitální subtrakční angiografie – až po

pozitivním nálezem na USG

LÉČBA ICHDKK

odstranění rizikových faktorů   léčba HTN, HLP, DM, zdravý životní styl

farmakoterapie

snížení KV rizika	antiagregace – ASA, clopidogrel- symptomatičtí pacient
	antikoagulace – warfarin (při embolizaci)
proti klaudikacím	vasodilatancia (pentoxyfilin)
prostaglandiny	komplexní účinek, při nemožnosti chirurgické léčby

ISCHEMICKÁ CHOROBA DOLNÍCH KONČETIN

AKUTNÍ KONČETINOVÁ ISCHEMIE

riziko ztráty končetiny či života

70% - **embolie** - závažnější

20% - **trombóza** – méně závažný, jsou již vytvořeny kolaterály

klinický obraz – 5P (pain, paleness, pulselessness, paralysis, paresthesia) +

schvácenost

bolest – šlehnutí bičem

AKUTNÍ KONČETINOVÁ ISCHEMIE

léčba

heparin i.v, analgetika i.v.

chirurgie rekanalizace (embolektomie), bypass

endovaskulární léčba

lokální intraarteriální trombolýza – tPA

aspirační a mechanická trombektomie

komplikace

akutní renální selhání – vysoká hladina myoglobinu

kompartment syndrom - reperfuční poškození

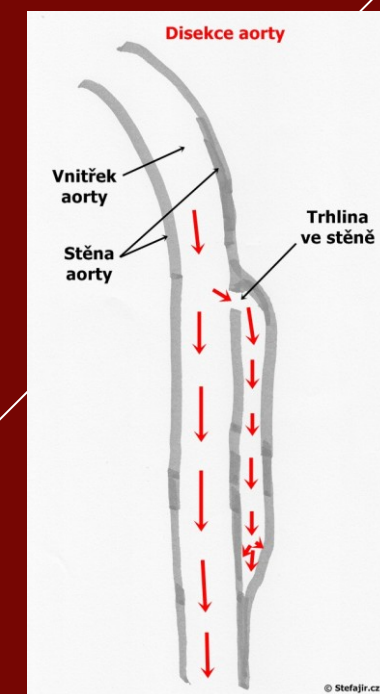
DISEKCE AORTY

podélné rozštěpení stěny aorty → vznik falešného lumen → omezené proudění krve v odstupujících cévách, až odtržení → ischemie koronární, viscerální, cerebrální či končetinové oblasti

Standfordská klasifikace

typ A – postižená ascendentní aorta

typ B – jen descendentní aorta

DISEKCE AORTY

příčina hypertenze, systémová onemocnění pojiva (Marfanův syndrom), bikuspidální aortální chlopeň, traumata - autonehody

KO krutá bolest, vznik „prásknutí bičem“, do zad
synkopy, CMP, IM

DISEKCE AORTY

DG

- deficit či asymetrie pulzací na periferních tepnách
- stranový tlakový rozdíl na HKK
- nutno odlišit typ – typ B může být méně závažný
- CT angio, MRA, transesofageální echokardiografie

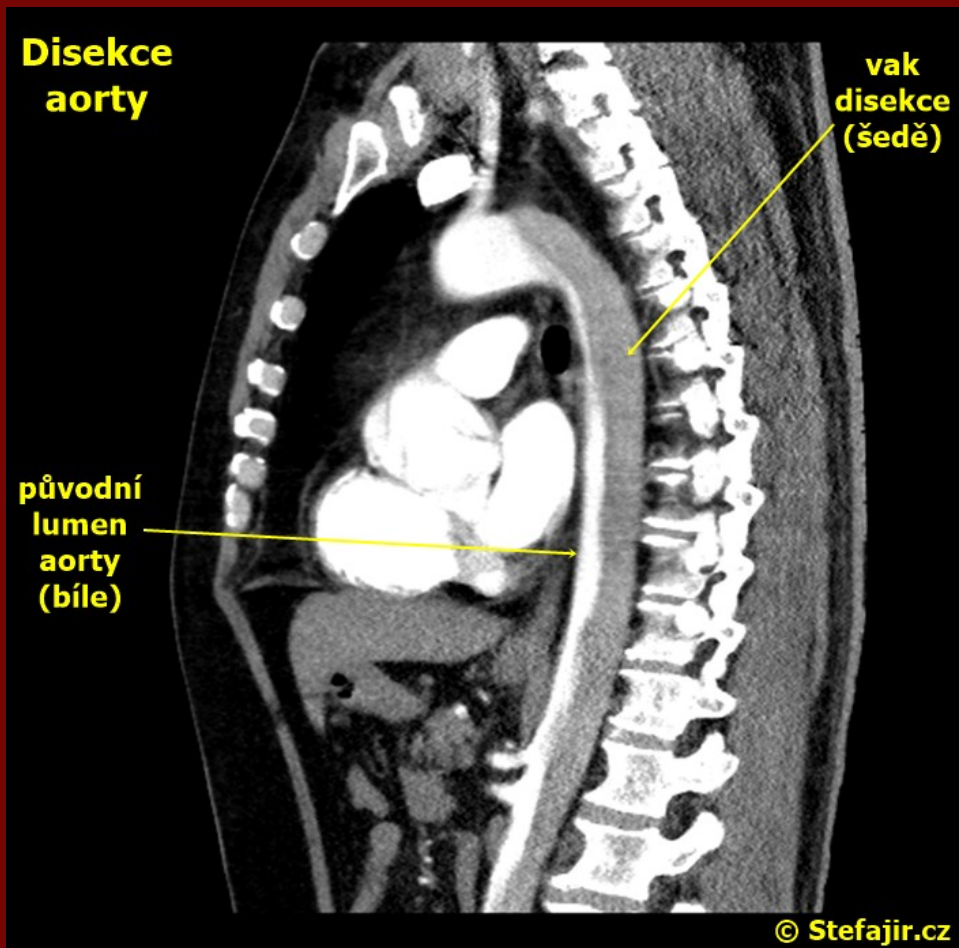
DISEKCE AORTY

léčba

typ A (postižení vzestupné aorty) – vždy chirurgie

typ B (bez postižení vzestupné aorty) – chirurgie jen při komplikacích
(vnitřní krvácení, viscerální ischemie)

DISEKCE AORTY

ANEURYZMA BŘIŠNÍ AORTY

vakovité rozšíření břišní aorty alespoň o polovinu svého průměru (nad 3cm)

RF muži, kuřáci, hypertenze, HLP, ICHS. DM riziko snižuje

KO asymptomatická fáze, při narůstání vaku bolesti v zádech, boku, epigastriu, příznaky z embolizace – ischemie končetin, břišních orgánů

ruptura riziko stoupá s velikostí

ANEURYZMA BŘIŠNÍ AORTY

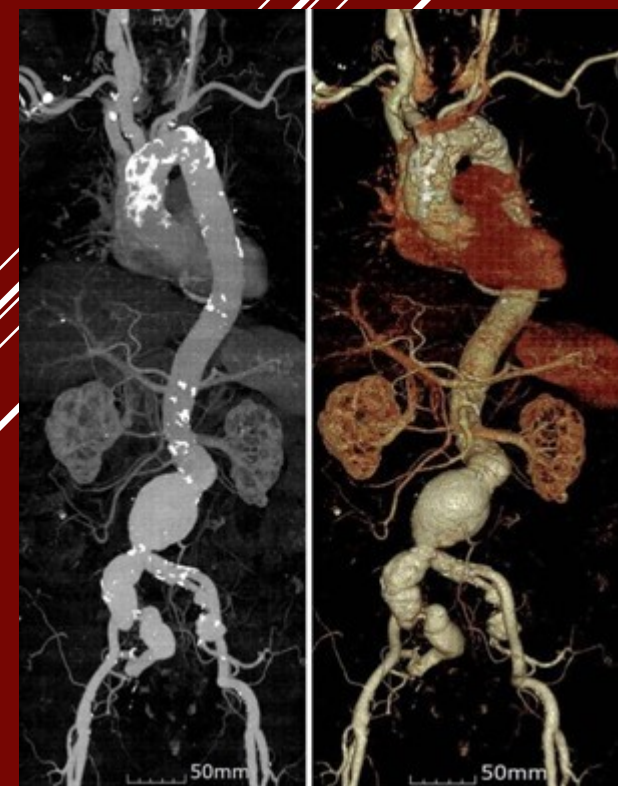
DG

CT angiografie – zlatý standart, 3D rekonstrukce

léčba „timing“ – od 5 cm

endovaskulární výkon – stentgraft

klasická chirurgie

HLUBOKÁ ŽILNÍ TROMBÓZA

synonymum **flebotrombóza**

vznik krevní sraženiny (trombu) v hlubokém žilním systému vedoucí k obstrukci
nejčastější **příčina plicní embolie**

etiologie Virchowova trias

HLUBOKÁ ŽILNÍ TROMBÓZA

RF

vrozené Leidenská mutace, mutace genu pro protrombin, defekty proteinů C a S

získané dehydratace, snížení odtoku z žil (dlouhé cestování), kouření, dlouhé operace, umělé materiály, infekce, CŽK

HLUBOKÁ ŽILNÍ TROMBÓZA

KO

- otok
- bolesti až znemožňující pohyb, Homansovo znamení, plantární znamení
- zvýšená náplň v povrchových žilách
- periferní pulzace jsou zachovány (x ICHDK)
- komplikace – plicní embolie, porušení žilních chlopní, chronická žilní insuficience

HLUBOKÁ ŽILNÍ TROMBÓZA

DG

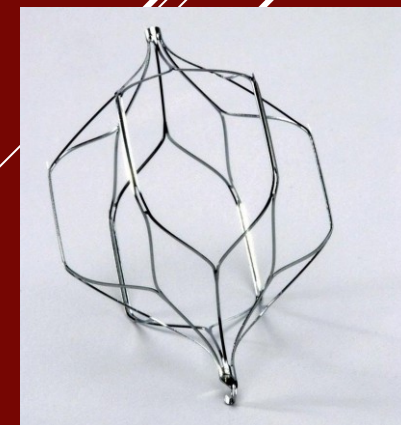
anamnéza, fyzikální vyšetření, laboratoř – D-dimery

zobrazovací metody – **duplexní sonografie**, CT angio

HLUBOKÁ ŽILNÍ TROMBÓZA

léčba

- minimalizace rizika embolie, zabránění narůstání trombu, rozpuštění
- antikoagulační léčba – LWMH, nefr. heparin, warfarin, DOAC
- trombolýza – u vysoké embolie, t-PA - altepláza
- kavální filtr – při KI předchozí léčby, přes krční žílu se zavádí košíček do dolní duté žíly

PLICNÍ EMBOLIE JE ŽIVOT OHROŽUJÍCÍ STAV

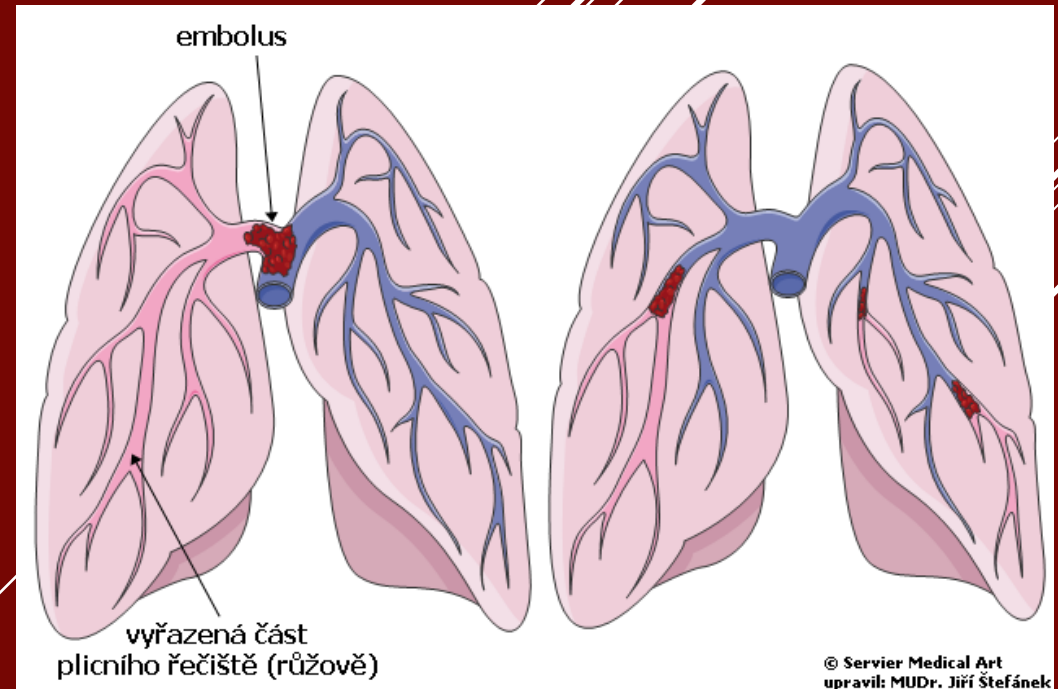
obstrukce a.pulmonalis či její větve

etiologie

- **trombembolická** – nejčastější, z proximálních hlubokých žil DKK a pánevních žil (flebotrombóza)
- tuková – fraktury kostí, ortopedické výkony
- nádorová
- vzduchová – úraz krku, chirurgické výkony
- embolie plodovou vodou

RIZIKOVÉ FAKTORY PLICNÍ EMBOLIE JE NUTNO VČAS ODHALIT

- trombóza, plicní embolie v anamnéze
- velká operace
- onkologické onemocnění
- těhotenství a HAK
- imobilizace
- varixy
- žilní katetry

DŮSLEDKY PLICNÍ EMBOLIE MOHOU BÝT LETÁLNÍ

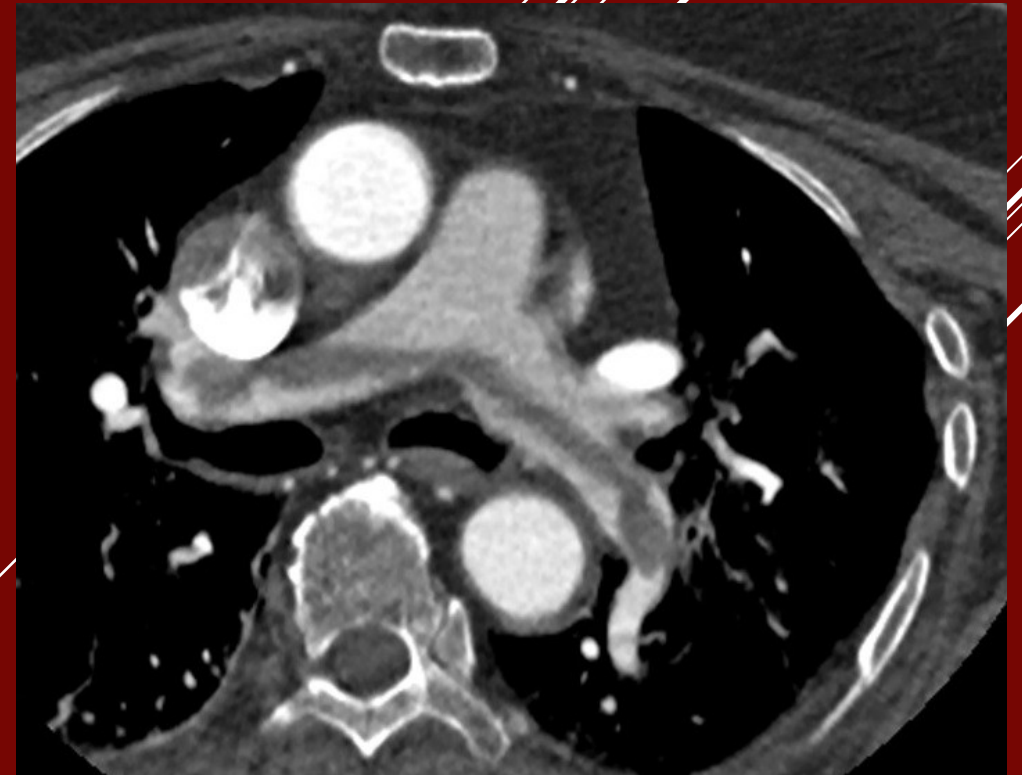
- ventilačně perfúzní porucha s hypoxií
- plicní hypertenze se selháním pravého srdce

KLINICKÝ OBRAZ JE CHARAKTERISTICKÝ, ALE MŮŽE BÝT I ASYMPTOMATICKÝ

- dle rozsahu a fyzického stavu pacienta
- od asymptomatického průběhu až po náhlou smrt
- náhle vzniklá dušnost s tachypnoí, bolest na hrudi

DIAGNOSTIKA PE JE POMĚRNĚ JEDNODUCHÁ

- **CT angiografie zásadní**, scintigrafie – ventilačně perfúzní sken
- **D-dimery**
- rtg plic, ECHO, EKG, krevní plyny, duplexní sono DKK

S LÉČBOU PLICNÍ EMBOLIE NEMŮŽEME OTÁLET

antikoagulační léčba heparin, LMWH, warfarin, DOAK

fibrinolýza tPA, s následnou antikoagulační léčbou

chirurgická katetrizační techniky při masivní embolii při nemožnosti
fibrinolýzy

plicní trombektomie při mimotělním oběhu

PLICNÍ EMBOLII SE LZE VYHNOUT DŮSLEDNOU PREVENČÍ

primární „aby k embolii nedošlo“ – předoperační krytí, predispozice, přítomné onemocnění

sekundární zabránění recidivě, po dobu 3 měsíců po proběhlé TEN

antikoagulační léčba, polohování, časná rehabilitace, kompresivní metody bandáže, kavální filtr.

VARIXY

žilní městky rozšíření povrchových žil
dolních končetin

primární (idiopatické)

sekundární (posttrombotické – následek
hluboké žilní trombózy)

PRIMÁRNÍ VARIXY

metličkové - do 1mm

retikulární – menší žíly

kmenové – v. saphena magna, parva

příčiny genetický podklad, insuficience chlopní ve spojkách mezi
hlubokým a povrchovým žilním systémem

PRIMÁRNÍ VARIXY

KO

pocit tenze v končetině, noční křeče, pálení, bolesti, otoky,
pigmentace, vředy

komplikace

tromboflebitida, ruptura varixu

diagnóza USG

PRIMÁRNÍ VARIXY

léčba

radikální

skleroterapie

injekce látky do varixu, který ztrombotizuje + komprese

chirurgická

stripping v.saphena magna (materiál na bypassy!)

endovaskulární výkony

SEKUNDÁRNÍ VARIXY

následek hluboké žilní trombózy → hypertenze v povrchovém žilním systému

poškození chlopní v hlubokém žilním systému při rekanalizaci trombózy

průběh rychlejší – sklon ke tvorbě vředu, překryv s pojmem chronická žilní nedostatečnost

CHRONICKÁ ŽILNÍ NEDOSTATEČNOST

- vzniká důsledkem špatné funkce žilních chlopní, refluxu a obstrukce
- následek hluboké žilní trombózy z 80 %, primární varixy 20%

příznaky trvalý otok, hyperpigmentace, podkožní fibróza, vřed – ulcus cruris

KV ONEMOCNĚNÍ A DUTINA ÚSTNÍ

prevence bakteriálních endokarditid u srdečních vad

- periodontální výkony
- sondování zubního kořene
- odstraňování zubního kamene
- výkony v okolí zubního kořene
- umístění antibiotických stripů subgingiválně
- čištění zubů nebo implantátů, kdy lze očekávat krvácení

KV ONEMOCNĚNÍ A DUTINA ÚSTNÍ

srdeční selhání

pravostranné akcentace žilních pletení na ventrální straně jazyka, zvětšení, modrofialová barva

levostranné karmínově červené zbarvení, jazyk nezvětšen

arterioskleróza atrofie sliznice

ANTITROMBOTIKA „ŘEDÍ“ KREV

- **antiagregancia** (protidestičková léčba) – proti trombu nasedající na aterosklerotický plát v tepnách
- **antikoagulancia** – proti trombu při stagnaci krve v nízkotlakém řečišti

fibrinolytika – rozpuštění trombu - streptokináza, altepláza

ANTIAGREGANCIA

antiagregancia (protidestičková léčba) - inhibice primární hemostázy

1.skupina

kyselina acetylsalicylová (ASA) – STACYL, GODASAL, ANOPYRIN

2.skupina

klopidogrel - KLOPIDOGREL

riziko krvácení – o 1% ↑ ale o 25% ↓ riziko aterotrombotických příhod

ANTIKOAGULANCIA

inhibice sekundární hemostázy (fibrinová síť)

1.skupina – i.v, s.c.

nefrakcionované hepariny (HEPARIN – i.v.)

nízkomolekulární hepariny (FRAXIPARINE, CLEXANE – s.c.)

2.skupina (DOAC) p.o.

dabigatran (PRADAXA), apixaban (ELIQUIS), edoxaban (LIXIANA),
rivaroxaban (XARELTO)

3.skupina – p.o. antivitamin K – WARFARIN – nejužívanější, levný, nutná monitorace INR